

DATUM	17-6-2013
AAN	Leden van de Commissie BEM
VAN	R. van Lunteren, portefeuillehouder Financiën
DOORKIESNUMMER	0302583647
ONDERWERP	voortgang en de ontwikkelingen normering topinkomens subsidierelaties

Geachte dames en heren,

Aanleiding

Met deze brief wil ik u informeren over de voortgang op bovengenoemd onderwerp en de ontwikkelingen op dit terrein.

De "Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector" (WNT) is per 1 januari 2013 in werking getreden¹. Met de WNT is de "Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens" (WOPM) ingetrokken.

Voorgeschiedenis

In de PS-vergadering van 12 november 2012 heb ik u aangegeven positief te staan tegenover normering van salarissen en arbeidsvoorwaarden bij gesubsidieerde instellingen. Bezien zou worden wat de mogelijkheden zijn binnen de lopende subsidieverordeningen en eventueel zal door het college een voorstel aan Provinciale Staten worden voorgelegd voor aanvulling van de regels. Bij brief van 15 januari 2013 heeft het college vragen van de PVV fractie beantwoord.

Essentie / samenvatting

De WNT is van toepassing op de publieke - en semipublieke sector. De wet geldt ten aanzien van alle krachtens publiekrecht opgerichte rechtspersonen, dus ook voor, onder meer, provincies, gemeenten en waterschappen en gemeenschappelijke regelingen (art. 1.2, eerste lid).

Tevens is de wet van toepassing op in Nederland gevestigde rechtspersonen die één of meer subsidies ontvangen, die samen meer bedragen dan 50% van de jaarlijkse inkomsten van de rechtspersoon². Publieke (regionale) omroepen, scholen, ziekenhuizen en woningbouwcorporaties vallen onder deze wet.

De norm is dat het salaris van een topfunctionaris in bedoelde sectoren niet hoger mag liggen dan 130% van een ministersalaris. Dit bedrag wordt jaarlijks vastgesteld. Voor 2013 is de grens € 228.599, - bruto. Hierbij dienen alle beloningselementen worden betrokken, bijv. ook auto en pensioenregelingen. Een ontslagvergoeding mag maximaal € 75.000 bedragen. Bonussen, winstdelingen etc. zijn niet toegestaan.

De bezoldiging van toezichthouders van (semi)publiekrechtelijke instellingen mag per kalenderjaar niet meer bedragen dan 5% van het voor topfunctionarissen van die instelling geldende

¹ Staatsblad 2012, 583. Vaak wordt gesproken over de "Balkenendenorm", maar die term roept verwarring op en kan beter niet meer worden gebruikt.

² De wet kent uitzonderingen: onder meer de zorgverzekeraars en naamloze en besloten vennootschappen die een op winst gerichte onderneming drijven (art.1.3, eerste lid onder c).

bezoldigingsmaximum (te weten het totaal van de hiervoor genoemde bestanddelen). Voor de voorzitter van het toezichthoudende orgaan geldt een maximum van 7,5%.

Bezoldigingsafspraken boven de WNT-maxima zullen niet rechtsgeldig zijn (dit betreft slechts het maximum-overstijgende deel van die bezoldigingsafpraak) en betalingen zullen als "onverschuldigd" worden aangemerkt, voor zover deze de genoemde maxima overschrijden. Deze kunnen dan worden teruggevorderd, voor zover de bedragen boven de grens uitkomen.

De instellingen dienen de namen en de beloningen en eventueel uitbetaalde ontslagvergoedingen van alle topfunctionarissen in het jaarlijkse financieel verslag openbaar te maken. Dit geldt ongeacht of het nu meer of minder is dan de norm.

Bij de controle op de naleving van de wet speelt de accountant een belangrijke rol. Bij de controle op de jaarrekening dient de accountant zich een oordeel te vormen over de naleving van deze wet.

Wetsvoorstel, Coalitieakkoord

Er is een wetsvoorstel gereed waarin t.a.v. het onderdeel subsidies een drempel van €500.000, - per jaar is opgenomen voor die instellingen die voor ten minste 50% aangewezen zijn op overheidssubsidies gedurende ten minste een aaneengesloten periode van drie jaar. Hiermee wordt beoogd om de instellingen die een lagere subsidie ontvangen, waarvan verwacht kan worden dat er geen bovenmatige bezoldigingen worden verstrekt, buiten de werking van de wet te laten vallen.³ In het Coalitieakkoord 2012 van het kabinet Rutte is opgenomen dat de norm niet alleen zal gelden voor topfunctionarissen, maar voor alle medewerkers in de (semi-) publieke sector. Er kunnen uitzonderingen komen, als dat nodig is. De norm wordt 100 in plaats van de in de wet opgenomen 130% van een ministersalaris. Hiervoor zal nog een wetsvoorstel worden voorbereid.

Overgangsperiode

Het is niet zo dat met de inwerkingtreding van de wet direct de arbeidsvoorwaarden van topfunctionarissen zijn aangepast. Er geldt overgangsrecht. Het komt er, kort gezegd, op neer dat bestaande bezoldigingsafspraken (inclusief een contractuele beëindigingsvergoeding) vier jaar gerespecteerd worden na inwerkingtreding van de WNT, gevolgd door een afbouw van het bovenmatige deel in vier stappen (in drie jaar). De wetgeving zal verder nog worden ingevuld met nadere regels.

Toepassing Provincie Utrecht

Het spreekt voor zich dat de Provincie Utrecht deze wet onverkort zal nakomen. Ons college hecht er aan dat maatschappelijk aanvaardbare bezoldigingen plaatsvinden. Er moet verantwoord worden omgegaan met publieke middelen in de publieke of semipublieke sector. Er mag geen sprake zijn van bovenmatige bezoldigingen in deze sector. Het is goed dat door middel van wetgeving hierin is voorzien en nog nader zal worden voorzien.

Voortgang en nieuwe ontwikkelingen

Wij hebben de door ons gesubsidieerde organisaties gevraagd ons vóór 31 augustus 2013 schriftelijk te verklaren dat de bezoldiging van de topfunctionarissen en de toezichthouders binnen de normen van de wet blijft. Uit telefonische contacten met enkele grotere subsidierelaties is niet gebleken van bezoldigingen boven de norm. Kort na de zomerperiode, in september a.s., zullen de resultaten van deze inventarisatie beschikbaar zijn.

Wij nemen in IPO verband deel aan het bestuurlijk overleg Rijk-VNG met betrekking tot de Wet normering topinkomens. IPO bestuur heeft inmiddels ook ingestemd met voorstellen voor aanpassing van de wet.

Op ambtelijk niveau is verkend welke regelingen getroffen zijn bij andere provincies en enkele gemeenten. Er zijn nog geen regelingen bij andere provincies vastgesteld, die gebaseerd zijn op de nieuwe wet die vanaf begin van dit jaar van kracht is. Enkele bekende bestaande regelingen van

³ Door IPO bestuur is met dit voorstel ingestemd.

andere decentrale overheden, zoals het in uw vergadering van 12 november genoemde voorbeeld van de provincie Brabant, zijn gebaseerd op de oude wet⁴.

Over het toepassingsbereik van de nieuwe wet is onduidelijkheid ontstaan naar aanleiding van een (tussen)uitspraak d.d. 9 april 2013 van de Rechtbank Oost-Brabant. Daarin bepaalde de rechtbank dat de gemeente Eindhoven niet op een juiste wijze normeringsregels had opgenomen in de subsidievoorwaarden.⁵ Door de gemeente is aangekondigd hoger beroep in te zullen stellen tegen de einduitspraak. Dit leidde tot berichten in de media, die luiden: *“Gemeente mag instellingen geen salarishnorm opleggen.”*⁶

Ik zal op de voet het vervolg van de (hoger beroep) procedure tussen de stichting Novadic-Kentron en de gemeente Eindhoven volgen.

Bij brief van 24 mei 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dr. R.H.A. Plasterk, Kamervragen beantwoord van het PvdA lid Heijnen naar aanleiding van de uitspraak. De minister stelt zich op het standpunt dat de WNT zich niet verzet tegen het door decentrale bestuursorganen door middel van de subsidievoorwaarden stellen van aanvullende of verdergaande beperkingen aan de bezoldiging van medewerkers en bestuurders van door deze bestuursorganen gesubsidieerde instellingen. De minister geeft aan dat deze dus wel de mogelijkheid ziet voor de provincie om strengere normen te hanteren dan de in de wet genoemde 50% van de jaarlijkse inkomsten.⁷

De minister is voornemens het normeringsbeleid verder af te stemmen en het juridisch instrumentarium dat rijk en decentrale overheden ten dienste staat verder te bezien. Hij wijst er op dat de Vereniging Nederlandse Gemeenten werkt aan een modelregeling voor deze materie. Deze zomer zullen specialisten van het ministerie, VNG, IPO en andere deskundigen zich nader bezinnen op de juridische aspecten die relevant zijn bij de toepassing van de wet, waarbij ook nadere aandacht uit zal gaan naar de mogelijkheden die decentrale overheden hebben.

Vervolgprocedure/voortgang

Ik ben voornemens om uw commissie in oktober verder te informeren over de stand van zaken bij de subsidierelaties van de Provincie Utrecht en de ontwikkelingen op dit gebied.

R. van Lunteren,
Portefeuillehouder financiën

⁴ Van twee gemeenten (Breda en Nijmegen) is bekend dat zij eigen regelingen hebben vastgesteld op basis van de nieuwe wet.

⁵ Dit werd aangevochten door de stichting Novadic-Kentron (een instelling voor verslavingszorg).

⁶ Zie, onder meer, Binnenlandsbestuur.nl, 9 april 2013.

⁷ In de Statenvergadering van 12 november 2012 heeft de heer De Kruijff (PvdA) een 25%norm als wenselijk genoemd.